

Älmhults kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Älmhults kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Älmhults kommun att senast den **28 september 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Älmhults kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det vid grundskoleenheterna erbjuds studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Åtgärder

- Se till att samtliga elever som behöver det får studiehandledning på modersmålet.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Älmhults kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att huvudmannen följer upp förskoleklassens måluppfyllelse och dokumenterar denna uppföljning.
- Se till att huvudmannen, utifrån en analys av det som kommer fram i uppföljningen, beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar slutsatserna av analysen samt de beslutade åtgärderna.

- Se till att huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen ska dokumenteras.

Bedömning

Tillsynen visar att det finns brister i Älmhults kommuns systematiska kvalitetsarbete gällande förskoleklassen. Älmhults kommun behöver säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå uppfyller författningarnas krav. I detta ingår att på huvudmannanivå följa upp måluppfyllelsen för förskoleklassen. Kommunen ska sedan utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om och planera för nödvändiga utvecklingsåtgärder. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Älmhults kommun behöver också se till att ge studiehandledning på modersmålet till de elever i grundskolan som har behov av det.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet får detta stöd utifrån det behov de har. Skolinspektionens utredning visar att det saknas studiehandledning i flera språk. Alla elever får inte heller tillräckligt med studiehandledning.

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av intervjuer med samtliga intervjugrupper framgår att inte alla elever får studiehandledning på modersmålet utifrån det behov som eleverna har. I intervju med rektorer svarar de nekande på fråga från Skolinspektionen om de kan erbjuda studiehandledning till alla elever som har behov av det. Enligt rektorerna saknas det studiehandledning på modersmålet i vissa språk och elevernas behov kan, enligt rektorerna, vara större än vad de får studiehandledning i. De insatser, som enligt rektorerna görs, för att tillgodose elevernas behov är att annonsera efter studiehandledare, att omfördela tillgången och att ge "studiehandledning på svenska".

Verksamhetschefen för modersmål bekräftar vid intervjutillfället att det saknas studiehandledning på modersmålet i vissa språk på grund av att det är svårt att hitta studiehandledare. På fråga från Skolinspektionen vilka ansträngningar som gjorts för att säkerställa att alla elever i behov av studiehandledning får det, sägs i intervjun med verksamhetschefen att kommunen annonserar efter studiehandledare och frågar om någon känner någon som kan vara lämplig. Vidare sägs i samma intervju att kommunen har studiehandledning på svenska.

Representanter för huvudmannen säger i intervjun att de känner till att det saknas studiehandledning på modersmålet i flera språk och att det finns elever som inte får studiehandledning på modersmålet trots behov. Enligt representanter för huvudmannen beror detta på svårigheter att rekrytera studiehandledare. De insatser som huvudmannen gör för att tillgodose behovet av studiehandledning är enligt de

intervjuade att man försöker rekrytera, vänder sig till lärosäten och samarbetar med integrationssamordnaren.

I inkommen komplettering till Skolinspektionen anger huvudmannen att 30 elever i grundskolan inte har kunnat erbjudas studiehundledning på modersmålet vid tidpunkten för tillsynen, 14 av dessa skulle, enligt vad som framgår i skrivelsen, i januari 2018 kunna erbjudas studiehundledning. De språk som det enligt huvudmannen saknades studiehundledare för i december 2017 är tigrinja, somaliska, vietnamesiska, dari, arabiska, polska, koreanska, bosniska och pashto.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Älmhults kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Älmhults kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att Älmhults kommuns systematiska kvalitetsarbete för förskoleklass inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att det inte görs någon uppföljning av förskoleklassens måluppfyllelse på huvudmannanivå. Avsaknad av en sådan uppföljning medför att det saknas underlag för en fullständig analys av förskoleklassens utvecklingsområden som i sin tur kan utgöra underlag för beslut om utvecklingsåtgärder. Detta innebär även att det inte finns en fullständig dokumentation av vare sig uppföljning, analys eller beslut om och planering för utvecklingsåtgärder.

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. I detta ingår att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av intervjuer med rektorer och representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation framgår att det inte görs någon uppföljning av förskoleklassens måluppfyllelse på huvudmannanivå.

I intervju med rektorer för grundskolan säger de att målen för förskoleklassen inte följs upp eftersom det inte efterfrågas av huvudmannen. Rektorerna uppger att uppföljning av förskoleklassen inte är med i huvudmannens sammanställning och att det som huvudmannen fokuserar på i kvalitetsarbetet är betyg i årskurs 9. Rektorerna säger att underlaget om förskoleklassens verksamhet finns men inte efterfrågas av huvudmannen.

I intervju med representanter för huvudmannen säger de att det saknas uppföljning av förskoleklassen på skolenhetsnivå men att huvudmannen efterfrågar underlaget av skolorna. Representanter för huvudmannen säger att de behöver tydliggöra detta

genom att efterfråga information om förskoleklassens måluppfyllelse inom ramen för huvudmannens uppföljning.

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens senaste dokumenterade kvalitetsarbete. Skolinspektionen kan konstatera att det i detta dokument – Kvalitetsrapport utbildningsförvaltning läsåret 2016-2017 – inte finns någon information om förskoleklassens måluppfyllelse. Huvudmannen skriver att ett prioriterat utvecklingsområde är att synliggöra förskoleklassen i skolenheternas kvalitetsrapporter då förskoleklassen, enligt huvudmannen, inte nämns i skolenheternas kvalitetsrapporter.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Älmhults kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Älmhults kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Lotta Kårlind

Enhetschef
Signerat av: Lotta Kårlind

X Jenny Fahlman

Föredragande
Signerat av: Jenny Fahlman

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Älmhults kommun

Fakta om Älmhults kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Älmhults kommun under hösten 2017. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen förskoleklass och grundskola

Älmhults kommun är en kommun i Kronobergs län. Folkmängden i kommunen är enligt statistiska centralbyrån 16 618 personer (31 december 2016). Största tätorten i kommunen är Älmhult.

Älmhults kommun driver 18 förskolor med nio förskolechefer. Totalt är 950 barn inskrivna i förskolan. Det finns pedagogisk omsorg i kommunen med två dagbarnvårdare, dessa tillhör en förskola. I kommunen finns även en öppen förskola som drivs av Familjecentralen. Det finns också två förskolor i kommunen som drivs av enskild huvudman.

Älmhults kommun driver fritidshem på de grundskolor som har förskoleklass till årskurs 6. I kommunen finns två fritidshem som drivs av enskilda huvudmän.

Kommunen har 9 grundskolor, varav en är en Internationell skola och en skola har montessoriinriktning.

Älmhults kommun har en grundsärskola.

I kommunen finns en gymnasieskola med totalt två skolenheter. Följande program erbjuds: Bygg- och anläggningsprogrammet, Barn- och fritidsprogrammet, El- och energiprogrammet, Ekonomiprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet, Teknikprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, Vård- och omsorgsprogrammet samt introduktionsprogrammet. Industritekniska programmet är vid tiden för tillsynen vilande. På skolan finns även International Baccalaureate Diploma Programme.

I samma byggnad som gymnasieskolan finns även kommunens gymnasiesärskola.

Vuxenutbildningen i Älmhults kommun erbjuder kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild utbildning för vuxna, yrkesutbildning samt SFI.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Verksamheterna är indelade i tre områden: Förskola och pedagogisk omsorg; Grundskola och fritidshem; Gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Till varje verksamhetsområde finns en verksamhetschef. Förvaltningen leds av en förvaltningschef och styrs politiskt av Utbildningsnämnden.

Måluppfyllelse

Årskurs 3

I nationella ämnesprovet i matematik - läsåret 2016/2017 - varierar andelen elever som når kravnivån mellan som lägst 87 procent (skriftliga räknemetoder) att jämföra med

resultatet för riket på 80 procent, och som högst 99 procent (positionssystemet) att jämföra med riket på 97 procent.

I nationella ämnesprovet i svenska - läsåret 2016/2017 - varierar andelen elever som når kravnivån mellan som lägst 96 procent (skriva faktatext) att jämföra med resultatet för riket på 95 procent, och som högst 100 procent (enskilt textsamtal och enskild högläsning) att jämföra med riket på 98 procent och 96 procent.

I nationella ämnesprovet i svenska som andraspråk - läsåret 2016/2017 - varierar andelen elever som når kravnivån mellan som lägst 80 procent (Läsa: berättande text) att jämföra med resultatet för riket på 77 procent, och som högst 94 (Läsa: enskild högläsning) att jämföra med riket på 86 procent.

Årskurs 6

Andelen elever i årskurs 6 läsåret 2016/2017 som har uppnått kunskapskraven (A-E) i samtliga ämnen är 64 procent. För gruppen flickor är andelen som uppnått betygen A-E 71 procent och för gruppen pojkar är det 56 procent.

Den genomsnittliga betygspoängen för årskurs 6 läsåret 2016/2017 är som högst i modersmål (14,5 poäng) och som lägst i svenska som andraspråk (3,5 poäng). Gruppen flickor har högre genomsnittlig betygspoäng jämfört med gruppen pojkar i samtliga ämnen förutom i engelska och svenska som andra språk.

Enligt nationell statistik för årskurs 6, läsåret 2016/2017, var den genomsnittliga provbetygspoängen på nationella proven i engelska 13,4 (15,0), i matematik 11,0 (riktet 10,8), i svenska 12,9 (riktet 13,6) och i svenska som andraspråk 4,4 (riktet 7,7).

Årskurs 9

Andelen elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen under perioden läsåren 2012/2013 till 2016/2017 varierar mellan som högst 79 procent (2012/2013) och som lägst 63 procent (2016/2017), inklusive nyinvandrade elever med okänd bakgrund.

Den genomsnittliga betygspoängen för årskurs 9 läsåret 2016/2017 är som högst i modersmål (16,8 poäng) och som lägst i svenska som andraspråk (4,2 poäng).

Gruppen flickor har högre genomsnittlig betygspoäng i samtliga ämnen jämfört med gruppen pojkar.

Det genomsnittliga meritvärdet (för 17 ämnen) har under perioden läsåren 2014/2015 till 2016/2017 har sjunkit från 216,4 poäng till 205,3 poäng.

Det genomsnittliga meritvärdet läsåret 2016/2017 för gruppen flickor är 232,7 poäng (17 ämnen) och för gruppen pojkar 177,2 poäng, för båda grupperna inklusive nyinvandrade elever med okänd bakgrund.

Andelen elever behöriga till gymnasieskolan (yrkesprogram) under perioden läsåren 2012/2013 till 2016/2017 varierar mellan som högst 89 procent (2012/2013) och som lägst 73 procent (2016/2017), inklusive nyinvandrade elever med okänd bakgrund.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen genomförde Skolenkäten för elever i årskurs 5 och årskurs 9, pedagogisk personal samt för vårdnadshavarna i både förskoleklass och grundskola våren 2017. Resultaten av enkäterna, förutom för elever i årskurs 5, redovisas på skolenhetsnivå för varje frågeområde och i form av ett index där 0 är lägst resultat och 10 är högst resultat. För elever i årskurs 5 redovisas istället ett medelvärde på varje fråga som följer samma skala. Indexet och medelvärdet kan jämföras med resultatet för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång. Ett högt index- eller medelvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index- eller medelvärde indikerar en negativ uppfattning.

Elevernas uppfattning i årskurs 5 rörande studiero var 6,2 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 6,3. I årskurs 9 var värdet 5,0, samtliga skolenheters värde var 5,2. Motsvarande värden för den pedagogiska personalen var 6,8 vilket kan jämföras med 7,0 för samtliga medverkande skolenheter. Vårdnadshavares uppfattning rörande studiero var 6,2 detsamma värde som jämförande skolenheter. Elevernas uppfattning rörande trygghet i årskurs 5 var 7,9 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 8,3. I årskurs 9 var värdet 7,0 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters värde som var 7,9. Den pedagogiska personalens uppfattning om trygghet resulterade i ett indexvärde på 7,8 som kan jämföras med värdet 8,2 för samtliga skolenheter. Vårdnadshavares uppfattning rörande trygghet var 7,8 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 8,1.